

***PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE ŠESTANOVAC
ZA RAZDOBLJE 2016. - 2021. GODINE***

ZELENI SERVIS d.o.o.
ožujak, 2016.

Naručitelj:

OPĆINA ŠESTANOVAC

PREDMET: Plan gospodarenja otpadom Općine Šestanovac za razdoblje 2016.-2021. godine

Izrađivač: Zeleni servis d.o.o. , Split

Broj projekta: 22/2016-1

Voditelj izrade: Smiljana Blažević dipl.iur.

Suradnici: Boška Matošić dipl.ing. kem.teh.
Adela Tolić dipl.ing.kem.teh.
Marin Perčić dipl.ing.biolo.i ekol.mora
Nela Sinjkević mag.biol.et.oecol.mar.

Datum izrade: Split, 25.04.2016.

M.P.

ZELENI SERVIS d.o.o. – pridržava sva neprenesena prava
ZELENI SERVIS d.o.o. nositelj je neprenesenih autorskih prava sadržaja ove dokumentacije prema članku 5. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima RH (NN 167/03). Zabranjeno je svako neovlašteno korištenje ovog autorskog djela, a napose umnožavanje, objavljivanje, davanje dobivenih podataka na uporabu trećim osobama kao i uporaba istih osim za svrhu i sukladno ugovoru između **Naručitelja** i **Zelenog servisa**.

SADRŽAJ

1.1.	Nazivlje u planu	5
1.2.	Načela gospodarenje otpadom	12
1.3.	Lista propisa koji uređuju gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj	13
1.4.	Planski dokumenti gospodarenja otpadom.....	14
1.5.	Zakonodavni okvir Europske unije	16
1.6.	Obveze jedinica lokalne samouprave	17
2.	OSNOVNI PODACI O OPĆINI ŠESTANOVAC	20
2.1.	Položaj Općine Šestanovac	20
2.2.	Naselja u Općini Šestanovac	20
2.3.	Stanovništvo	20
2.4.	Kulturno – povijesne i prirodne vrijednosti	22
2.5.	Gospodarstvo.....	23
3.	ANALIZA I OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE ŠESTANOVAC UKLJUČUJUĆI OSTVARIVANJE CILJEVA	24
3.1.	Skupljanje, prijevoz i zbrinjavanje komunalnog otpada	24
3.2.	Procjena količina komunalnog otpada	26
4.	PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA OTPADA.....	28
4.1.	Djelatnosti iz kojih nastaje otpad, vrste i količine otpada.....	28
5.	GRAĐEVINE I UREĐAJI ZA GOSPODARENJE OTPADOM	34
6.	PODACI O LOKACIJAMA ODBAČENOG OTPADA I NJHOVOM UKLANJANJU.....	34
7.	MJERE POTREBNE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPREČAVANJA OTPADA, UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA	39
8.	MJERE GOSPODARENJA OTPADOM	42
8.1.	Opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada.....	42
8.2.	Popis projekata važnih za provedbu odredbi plana	43
8.3.	Mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada	44
8.4.	Mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada.....	45
9.	ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM	49
10.	ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA	50

1. UVOD

Gospodarenje otpadom čini skup aktivnosti, odluka i mjera usmjerenih na sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje količina otpada i/ili njegovih štetnih utjecaja na okoliš, skupljanje, prijevoz, uporabu, te nadzor nad tim djelatnostima i skrb za zatvorena odlagališta na gospodarski učinkovit i po okoliš prihvatljiv način.

Politika gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj sadržana je u Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) i Strategiji gospodarenja otpadom RH (NN 130/05).

Sukladno članku 21. Zakona o održivom gospodarenju (NN 94/13) Plan gospodarenja otpadom Općine Šestanovac planski je dokument gospodarenja otpadom i mora biti usklađen s propisima donesenim na temelju tog Zakona i Strategijom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

U skladu s člankom 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave sadrži najmanje sljedeće:

1. analizu, te ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave uključujući ostvarenje ciljeva,
2. podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva,
3. podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom,
4. podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju,
5. mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada,
6. opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada,
7. mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada,
8. mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
9. popis projekata važnih za provedbu odredbi Plana,
10. organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom,
11. rokove i nositelje izvršenja Plana.

Plan gospodarenja otpadom Općine Šestanovac za razdoblje 2016.-2021. donosi se prema sljedećem postupku:

Tablica 1. Postupak donošenja Plana gospodarenja otpadom

	Postupak donošenja Plana gospodarenja otpadom
1.	Općina Šestanovac dužna je za prijedlog Plana gospodarenja otpadom ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša (nadležnog upravnog tijela)
2.	Nadležno upravno tijelo izdaje prethodnu suglasnost ako utvrdi da je prijedlog Plana gospodarenja otpadom JLS usklađen sa odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisa donesenih na temelju ovog Zakona i Plana
3.	Plan gospodarenja otpadom Općine Šestanovac donosi Općinsko vijeće Općine Šestanovac
4.	Plan gospodarenja otpadom donosi se za razdoblje od 6 godina, izmjene i dopune po potrebi.
5.	Plan gospodarenja otpadom Općine Šestanovac objavljuje u svom službenom glasilu.

Općina Šestanovac dužna je prijedlog Plana prije njegova donošenja objaviti javnosti radi pribavljanja mišljenja, prijedloga i primjedbi, i to na sljedeći način:

1. Putem medija Općina Šestanovac izvješćuje javnost o mjestu na kojem je nacrt Plana gospodarenja otpadom dostupan te o načinu i vremenu iznošenja mišljenja, prijedloga i primjedbi;
2. Rok u kojem javnost može iznositi primjedbe, prijedloge i mišljenja ne može biti kraći od 30 dana od dana objave.

1.1. Nazivlje u planu

Ambalažni otpad definiran je u kategorijama Kataloga otpada i predstavlja svaku ambalažu ili ambalažni materijal koji ostane nakon što se proizvod otpakira i odvoji od ambalaže, isključujući proizvodne ostatke.

Biološki razgradivi otpad je otpad koji se može razgraditi biološkim aerobnim ili anaerobnim postupkom.

Biootpad je biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstava, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda;

Biorazgradivi komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradiv otpad;

Centar za gospodarenje otpadom je sklop više međusobno funkcionalno i/ili tehnološki povezanih građevina i uređaja za obradu komunalnog otpada;

Gospodarenje otpadom su djelatnosti sakupljanja, prijevoza, uporabe i zbrinjavanja i druge obrade otpada, uključujući nadzor nad tim postupcima te nadzor i mjere koje se provode na lokacijama nakon zbrinjavanja otpada, te radnje koje poduzimaju trgovac otpadom ili posrednik;

Građevina za gospodarenje otpadom je građevina za sakupljanje otpada (skladište otpada, pretovarna stanica i reciklažno dvorište), građevina za obradu otpada i centar za gospodarenje otpadom. Ne smatra se građevinom za gospodarenje otpadom građevina druge namjene u kojoj se obavlja djelatnost uporabe otpada;

Građevni otpad je otpad nastao prilikom gradnje građevina, rekonstrukcije, uklanjanja i održavanja postojećih građevina, te otpad nastao od iskopanog materijala, koji se ne može bez prethodne uporabe koristiti za građenje građevine zbog kojeg građenja je nastao

Inertni otpad je otpad koji ne podliježe značajnim fizikalnim, kemijskim i/ili biološkim promjenama;

Integralni koncept gospodarenja otpadom sadrži osnovna načela izbjegavanja nastanka otpada, vrednovanja otpada čiji se nastanak nije mogao izbjeći (materijalna, biološka i energetska reciklaža) te odlaganje otpada koji se ne može drugačije iskoristiti.

Izdvajanje je podjela otpada u grupe sličnih materijala kao npr. papir, staklo, plastika, metali, biorazgradivi otpad. Također je to i sortiranje unutar iste grupe otpada (bijelo i tamno staklo, različite vrste plastike).

Komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva;

Krupni (glomazni) komunalni otpad je predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i određen je naputkom iz članka 29. stavka 11. Zakona o održivom gospodarenju otpadom;

Materijalna uporaba je svaki postupak uporabe koji ne uključuje energetske uporabu i preradu u materijale koji će se koristiti kao gorivo.

Miješani komunalni otpad je otpad iz kućanstava i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, iz kojeg posebnim postupkom nisu

izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.) te je u Katalogu otpada označen kao 20 03 01.

Nadležno upravno tijelo je tijelo županije, Grada Zagreba, odnosno velikog grada, koje, prema nadležnostima uređenim Zakonom o zaštiti okoliša, obavlja poslove u području zaštite okoliša.

Nasipavanje otpada je postupak oporabe pri kojem se odgovarajući otpad koristi za nasipavanje iskopanih površina ili u tehničke svrhe pri krajobraznom uređenju i kojim se otpad koristi kao zamjena za materijal koji nije otpad sukladno ovom Zakonu i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona

Neopasni otpad je otpad koji ne posjeduje niti jedno od opasnih svojstava određenih Dodatkom III. Zakona o održivom gospodarenju otpadom;

Neusklađeno odlagalište je odlagalište koje ne ispunjava uvjete propisane pravilnikom iz članka 104. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) i određeno je odlukom iz članka 26. Stavka 6. navedenog Zakona.

Obrada otpada su postupci oporabe ili zbrinjavanja i postupci pripreme prije oporabe ili zbrinjavanja.

Obradivač otpada je pravna ili fizička osoba čija je uloga da pribavi propisane dozvole za obavljanje djelatnosti, obrađuje otpad koristeći najbolje dostupne tehnologije, prijavljuje vrste i količine otpada koje su reciklirali, zbrinuli (obradili ili odložili) nadležnom tijelu, gospodari pojedinim vrstama otpada na propisani način te naplaćuje zbrinjavanje prema količini otpada.

Odlagalište je građevina namijenjena odlaganju otpada na površinu ili pod zemlju (podzemno odlagalište), uključujući:

- interno odlagalište otpada na kojem proizvođač odlaže svoj otpad na samom mjestu proizvodnje;
- odlagalište otpada ili njegov dio koji se može koristiti za privremeno skladištenje otpada (npr. za razdoblje duže od jedne godine);
- iskorištene površinske kopove ili njihove dijelove nastale rudarskom eksploatacijom i/ili istraživanjem pogodne za odlaganje otpada.

Odvojeno sakupljanje je sakupljanje otpada na način da se otpad odvaja prema njegovoj vrsti i svojstvima kako bi se olakšala obrada i sačuvala vrijedna svojstva otpada.

Održivi razvitak je razvitak društva, koji kao temeljne kriterije uključuje ekološku, gospodarsku i socio-kulturnu održivost, i koji s ciljem unaprjeđenja kvalitete života i zadovoljavanja potreba današnjeg naraštaja uvažava iste mogućnosti zadovoljavanja potreba idućih naraštaja, te omogućuje dugoročno očuvanje kakvoće okoliša, georaznolikosti, bioraznolikosti te krajobraza.

Onečišćavanje okoliša je promjena stanja okoliša uslijed nedozvoljene emisije i/ili drugog štetnog djelovanja, ili izostanka potrebnog djelovanja, ili utjecaja zahvata koji može promijeniti kakvoću okoliša.

Onečišćivač je svaka fizička i pravna osoba, koja posrednim ili neposrednim djelovanjem, ili propuštanjem djelovanja uzrokuje onečišćivanje okoliša.

Okoliš je prirodno i svako drugo okruženje organizama i njihovih zajednica uključivo i čovjeka koje omogućuje njihovo postojanje i njihov daljnji razvoj: zrak, more, vode, tlo, zemljina kamena kora, energija te materijalna dobra i kulturna baština kao dio okruženja koje je stvorio čovjek; svi u svojoj raznolikosti i ukupnosti uzajamnog djelovanja.

Opasni otpad je otpad koji posjeduje jedno ili više opasnih svojstava određenih Dodatkom III. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13).

Oporaba otpada je svaki postupak ponovne obrade otpada radi njegova korištenja u materijalne i energetske svrhe. Postupci uporabe su:

- R1 Korištenje otpada uglavnom kao goriva ili drugog načina dobivanja energije;
- R2 Obnavljanje/regeneracija otpadnog otapala;
- R3 Recikliranje/obnavljanje otpadnih organskih tvari koje se ne koriste kao otapala (uključujući kompostiranje i druge procese biološke pretvorbe) (ovo obuhvaća plinifikaciju i pirolizu u kojima se sastojci upotrebljavaju kao kemikalije);
- R4 Recikliranje/obnavljanje otpadnih metala i spojeva metala;
- R5 Recikliranje/obnavljanje drugih otpadnih anorganskih materijala (ovo obuhvaća čišćenje tla koje rezultira uporabom tla i recikliranjem anorganskih građevinskih materijala);
- R6 Regeneracija otpadnih kiselina ili lužina;
- R7 Oporaba otpadnih sastojaka koji se koriste za smanjivanje onečišćenja,
- R8 Oporaba otpadnih sastojaka iz katalizatora;
- R9 Ponovna prerada otpadnih ulja ili drugi načini ponovne uporabe ulja;
- R10 Tretiranje tla otpadom u svrhe poljoprivrednog ili ekološkog poboljšanja;
- R11 Upotreba otpadanastalog bilo kojim postupkom navedenim pod R1-R10
- R12 Razmjena otpada radi primjene bilo kojeg od postupka uporabe navedenim R1-R11;
- R13 Skladištenje otpada prije bilo kojeg od postupka uporabe navedenim pod R1 do R12 (osim privremenog skladištenja otpada na mjestu nastanka, prije skupljanja) i drugim postupci propisani posebnim propisom.
(osim privremenog skladištenja, skladištenja otpada na mjestu nastanka prije prikupljanja).

Otpad je svaka tvar ili predmet koji posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti. Otpadom se smatra i svaki predmet i tvar čije su sakupljanje, prijevoz i obrada nužni u svrhu zaštite javnog interesa.

Otpadna ulja su mineralna ili sintetička ulja za podmazivanje ili industrijska ulja koja su postala neprikladna za uporabu za koju su prvobitno namijenjena, primjerice ulja iz motora s unutarnjim izgaranjem i ulja reduktora, ulja za podmazivanje, ulja za turbine i hidraulička ulja

Podzemno odlagalište je duboko zalegnuta, izolirana, hidrodinamski cjelovita geološka zamka sedimenata koja je raskrivena dubokom bušotinom kroz koju se otpad odlaže utiskivanjem. Podzemno odlagalište može biti i postrojenje za trajno skladištenje otpada u dubokim geološkim slojevima, kao što su to rudnici soli ili kalija.

Ponovna uporaba je svaki postupak kojim se omogućava ponovno korištenje proizvoda ili dijelova proizvoda, koji nisu otpad, u istu svrhu za koju su izvorno načinjeni.

Posebno skupljene frakcije otpada su posebno prikupljene homogene frakcije otpada iz kućanstava ili sličnog otpada, a prikupljaju ga javna poduzeća, neprofitne organizacije ili privatne tvrtke iz područja organiziranog prikupljanja otpada (prema čl. 2(b) Uredbe EU o statistici otpada br. 2150/2002).

Posjednik otpada je proizvođač otpada ili pravna i fizička osoba koja je u posjedu otpada.

Postrojenje za spaljivanje otpada je nepokretna ili pokretna tehnička jedinica te oprema namijenjena toplinskoj obradi otpada, sa ili bez uporabe topline proizvedene izgaranjem, putem spaljivanja oksidacijom otpada kao i ostalim postupcima toplinske obrade kao što su piroliza, uplinjavanje ili plazma postupak, ako se tvari nastale obradom kasnije spaljuju.

Postrojenje za suspaljivanje otpada je nepokretna ili pokretna tehnička jedinica kojoj je osnovna svrha proizvodnja energije ili proizvoda i koja koristi otpad kao redovno ili dodatno gorivo ili u kojoj se otpad termički obrađuje u svrhu njegova zbrinjavanja putem spaljivanja oksidacijom otpada kao i ostalim postupcima toplinske obrade kao što su piroliza, uplinjavanje ili plazma postupak, ako se tvari nastale obradom kasnije spaljuju.

Postupci gospodarenja otpadom su: sakupljanje otpada, interventno sakupljanje otpada, priprema za ponovnu uporabu, priprema prije uporabe i zbrinjavanja, postupci uporabe i zbrinjavanja, trgovanje otpadom, posredovanje u gospodarenju otpadom, prijevoz otpada, energetska uporaba određenog otpada, sakupljanje otpada u reciklažno dvorište i privremeno skladištenje vlastitog proizvodnog otpada;

Pretovarna stanica (transfer stanica) je građevina za skladištenje, pripremu i pretovar otpada namijenjenog prijevozu prema mjestu njegove uporabe ili zbrinjavanja;

Proizvodni otpad je otpad koji nastaje u proizvodnom procesu u industriji, obrtu i drugim procesima, osim ostataka iz proizvodnog procesa koji se koriste u proizvodnom procesu istog proizvođača;

Proizvođač otpada je svaka osoba čijom aktivnošću nastaje otpad i/ili koja prethodnom obradom, miješanjem ili drugim postupkom mijenja sastav ili svojstva otpada;

Reciklažno dvorište (RD) je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada;

Reciklažno dvorište za građevni otpad je građevina namijenjena razvrstavanju, mehaničkoj obradi i privremenom skladištenju građevnog otpada;

Recikliranje je svaki postupak uporabe, uključujući ponovnu preradu organskog materijala, kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode, materijale ili tvari za izvornu ili drugu svrhu osim uporabe otpada u energetske svrhe, odnosno prerade u materijal koji se koristi kao gorivo ili materijal za zatrpavanje;

Registar onečišćenja okoliša je skup podataka o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja, prijenosa i odlaganja onečišćujućih tvari i otpada u okoliš;

Sanacija je skup propisanih mjera i/ili aktivnosti kojima se uspostavlja ili nadomješta stanje okoliša koje je bilo prije nastanka štete, odnosno onečišćenja okoliša;

Skladištenje otpada je privremeni smještaj otpada u skladištu najduže do godinu dana;

Sakupljanje otpada je prikupljanje otpada, uključujući prethodno razvrstavanje otpada i skladištenje otpada u svrhu prijevoza na obradu;

Spaljivanje otpada je postupak uporabe, odnosno zbrinjavanja otpada u kojem se spaljuje otpad sa ili bez uporabe topline proizvedene izgaranjem. To uključuje oksidacijsko spaljivanje otpada, kao i druge termičke procese, poput pirolize, rasplinjavanja ili plazma procesa, sve dok se rezultirajući produkti tih obrada nakon toga spaljuju;

Šteta u okolišu je svaka šteta nanesena:

- biljnim i/ili životinjskim vrstama i njihovim staništima te krajobraznim strukturama, a koja ima bitan nepovoljan utjecaj na postizanje ili održavanje povoljnog stanja vrste ili stanišnog tipa i kakvoće krajobraza. Bitnost nepovoljnog utjecaja procjenjuje se u odnosu na izvorno stanje, uzimajući u obzir mjerila propisana posebnim propisima,
- vodama, a koja ima bitan negativan utjecaj na stanje voda: ekološko, kemijsko i/ili količinsko, u skladu sa posebnim propisima,
- moru, a koja ima bitan negativan utjecaj na očuvanje i postizanje dobrog ekološkog stanja mora sukladno posebnim propisima,
- tlu, čije onečišćenje odnosno oštećenje je dovelo do rizika za njegove ekološke funkcije i zdravlje ljudi, u skladu s posebnim propisima,
- zemljanoj kamenoj kori čije onečišćenje odnosno oštećenje je dovelo do rizika za njene ekološke funkcije i zdravlje ljudi, u skladu s posebnim propisima;

Štetna tvar je tvar štetna za ljudsko zdravlje ili okoliš, s dokazanim akutnim i kroničnim toksičnim učincima, vrlo nadražujuća, kancerogena, mutagena, nagrizajuća, zapaljiva i eksplozivna tvar, ili tvar koja u određenoj dozi i/ili koncentraciji ima takva svojstva;

Termička obrada otpada su postupci spaljivanja, suspaljivanja i drugi postupci obrade otpada kojima se promjenom temperature otpada postiže promjena strukture i svojstva otpada;

Tokovi otpada su ukupni tokovi otpada iz kućanstava, tvrtki, institucija i/ili proizvodnih postrojenja koji se reciklira, termički obrađuje i/ili zbrinjava;

Upravno tijelo jest upravno tijelo jedinice lokalne samouprave - grada i općine i upravno tijelo jedinica područne (regionalne) samouprave - županije i Grada Zagreba, nadležno za poslove zaštite okoliša;

Zbrinjavanje otpada je svaki postupak koji nije uporaba otpada, uključujući slučaj kad postupak kao sekundarnu posljedicu ima obnovu tvari ili energije. U Dodatku I. Zakona sadržan je popis postupaka zbrinjavanja koji ne isključuje druge moguće postupke zbrinjavanja otpada, a to su:

- D1 – Odlaganje otpada u ili na tlo (na primjer odlagalište itd.),
- D2 – Obrada otpada na ili u tlu (na primjer biološka razgradnja tekućeg ili muljevitog otpada u tlu itd.),
- D3 – Duboko utiskivanje otpada (na primjer utiskivanje otpada crpkama u bušotine, iscrpljena ležišta soli, prirodne šupljine itd.),
- D4 – Odlaganje otpada u površinske bazene (na primjer odlaganje tekućeg ili muljevitog otpada u jame, bazene, lagune itd.),
- D5 – Odlaganje otpada na posebno pripremljeno odlagalište (odlaganje u povezane komore koje su zatvorene i izolirane jedna od druge i od okoliša itd.),
- D6 – Ispuštanje otpada u kopnene vode isključujući mora/oceane,
- D7 – Ispuštanje otpada u mora/oceane uključujući i ukapanje u morsko dno,
- D8 – Biološka obrada otpada koja nije specificirana drugdje u ovim postupcima, a koja za posljedicu ima konačne sastojke i mješavine koje se zbrinjavaju bilo kojim postupkom navedenim pod D1 – D12,
- D9 – Fizikalno-kemijska obrada otpada koja nije specificirana drugdje u ovim postupcima, a koja za posljedicu ima konačne sastojke i mješavine koje se zbrinjavaju bilo kojim postupkom navedenim pod D 1 – D 12 (na primjer isparavanje, sušenje, kalciniranje itd.),
- D10 – Spaljivanje otpada na kopnu,
- D11 – Spaljivanje otpada na moru (Ovaj je postupak zabranjen zakonodavstvom EU-a i međunarodnim konvencijama),
- D12 – Trajno skladištenje otpada (na primjer smještaj spremnika u rudnike itd.),
- D13 – Spajanje ili miješanje otpada prije podvrgavanja bilo kojem postupku navedenim pod D1 – D12, (ako nijedna druga oznaka D nije odgovarajuća, ova može obuhvatiti prethodne postupke prije odlaganja uključujući prethodnu preradu, primjerice, između

ostalog, sortiranje, drobljenje, sabijanje, peletiranje, sušenje, usitnjavanje, kondicioniranje ili odvajanje prije podvrgavanja bilo kojem od postupaka navedenim pod D1 – D12),

- D14 – Ponovno pakiranje otpada prije podvrgavanja bilo kojem od postupaka navedenim pod D1 – D13 i
- D15 – Skladištenje otpada prije primjene bilo kojeg od postupaka zbrinjavanja navedenim pod D1 – D14 (osim privremenog skladištenja otpada na mjestu nastanka, prije sakupljanja);

Zeleni (reciklažni) otoci su skupine raznovrsnih posuda u kojima se odvojeno sakupljaju reciklirajući materijali (papir, staklo, plastika, metali, biorazgradivi otpad).

1.2. Načela gospodarenje otpadom

Gospodarenje otpadom se temelji na uvažavanju opće prihvaćenih načela zaštite okoliša, uređenih posebnim propisima, poštivanju načela međunarodnog prava zaštite okoliša, uvažavanju znanstvenih spoznaja i najbolje svjetske prakse, a osobito na sljedećim načelima:

- 1. „načelo onečišćivač plaća“** - proizvođač otpada, prethodni posjednik otpada, odnosno posjednik otpada snosi troškove mjera gospodarenja otpadom te je financijski odgovoran za provedbu sanacijskih mjera zbog štete koju je prouzročio ili bi je mogao prouzročiti otpad;
- 2. „načelo blizine“** - obrada otpada mora se obavljati u najbližoj odgovarajućoj građevini ili uređaju u odnosu na mjesto nastanka otpada, uzimajući u obzir gospodarsku učinkovitost i prihvatljivost za okoliš;
- 3. „načelo samodostatnosti“** - gospodarenje otpadom će se obavljati na samodostatan način omogućavajući neovisno ostvarivanje propisanih ciljeva na razini države, a uzimajući pri tom u obzir zemljopisne okolnosti ili potrebu za posebnim građevinama za posebne kategorije otpada;
- 4. „načelo sljedivosti“** - utvrđivanje porijekla otpada s obzirom na proizvod, ambalažu i proizvođača tog proizvoda kao i posjed tog otpada uključujući i obradu.

U svrhu sprječavanja nastanka otpada te primjene propisa i politike gospodarenja otpadom primjenjuje se red prvenstva gospodarenja otpadom, i to:

1. Sprječavanje nastanka otpada;
2. Priprema za ponovnu uporabu;
3. Recikliranje;
4. Drugi postupci uporabe npr. energetska uporaba i
5. Zbrinjavanje otpada.

Gospodarenje otpadom mora se provoditi na način koji ne dovodi u opasnost ljudsko zdravlje i koji ne dovodi do štetnih utjecaja na okoliš, a posebice kako bi se izbjeglo sljedeće:

- ✓ rizik od onečišćenja mora, voda, tla i zraka te ugrožavanja biološke raznolikosti;
- ✓ pojava neugode uzrokovane bukom i/ili mirisom;
- ✓ štetan utjecaj na područje kulturno – povijesnih, estetskih i prirodnih vrijednosti te drugih vrijednosti koje su od posebnog interesa;
- ✓ nastajanje eksplozije ili požara.

1.3. Lista propisa koji uređuju gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj

Tablica 2. Popis propisa

PROPIS	NARODNE NOVINE
Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske	130/05
Zakon o održivom gospodarenju otpadom	94/13
Pravilnik o katalogu otpada	90/15
Pravilnik o ambalaži i otpadnoj ambalaži	88/15
Pravilnik o mjerilima, postupku i načinu određivanja iznosa naknade vlasnicima nekretnina i jedinicama lokalne samouprave	59/06, 109/12
Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama	40/06, 31/09, 156/09, 111/11, 86/13
Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima	124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12, 86/13
Pravilnik o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima	111/15
Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima	125/15
Pravilnik o gospodarenju otpadom	23/14, 51/14, 121/15, 132/15
Pravilnik o načinu i postupcima gospodarenja otpadom koji sadrži azbest	42/07
Pravilnik o načinu i uvjetima termičke obrade otpada	45/07
Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom	50/15
Pravilnik o gospodarenju otpadnom električnom i elektroničkom opremom	42/14, 48/14, 107/14, 139/14
Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2007 – 2015. Godine	85/07, 126/10, 31/11, 46/15
Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada	114/15
Odluka Vijeća 2003/33/EZ od 19.12.2002. o utvrđivanju kriterija i postupaka za prihvata otpada na odlagališta	Sl.list. Unije 11/03
Pravilnik o gospodarenju građevnim otpadom	38/08
Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi	38/08
Pravilnik o gospodarenju otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina	128/08

Pravilnik o gospodarenju otpadom iz proizvodnje titan – dioksida	117/14
Pravilnik o nusproizvodima i ukidanju statusa otpad	117/14
Naputak o postupanju s otpadom koji sadrži azbest	89/08
Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima	103/14
Naputak o načinu izračuna naknade gospodarenja komunalnim otpadom	129/11, 137/11
Naputak o glomaznom otpadu	79/15
Uredba o gospodarenju otpadnom ambalažom	97/15
Uredba o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima	105/15
Pravilnik o gospodarenju otpadnim tekstilom i otpadnom obućom	99/15
Uredba o gospodarenju otpadnim vozilima	112/15

1.4. Planski dokumenti gospodarenja otpadom

1. Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05);
2. Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj
3. Županijski (regionalni) plan gospodarenja otpadom;
4. Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave.

STRATEGIJA GOSPODARENJA OTPADOM REPUBLIKE HRVATSKE (NN 130/05)

Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu Strategija) predstavlja temeljnu viziju dugoročnog gospodarenja otpadom te ga postavlja kao nacionalni prioritet. Vizija izložena u Strategiji je „bezdeponijski koncept“, kojem se teži kao idealu za čije ostvarenje je potrebno zatvaranje kruga nastajanja otpada od izbjegavanja generiranja otpada, smanjenje količina, reciklaže i oporabe te iskorištavanja inertnog ostatka.

Strategija je sačinjena u skladu sa Europskim trendovima u gospodarenju otpadom. Ona je također i izravan odgovor na mišljenje Europske unije iz 2004. gdje se gospodarenje otpadom imenuje kao najveći pojedinačni problem zaštite okoliša i gdje Europsko vijeće odlučuje da uspostavljanje gospodarenja otpadom predstavlja prioritet i u kratkoročnom i u dugoročnom razdoblju.

Sadrži ocjenu postojećeg stanja na području gospodarenja otpadom, kao i osnovne ciljeve i mjere gospodarenja otpadom, a posebno mjere gospodarenja opasnim otpadom te smjernice za uporabu i zbrinjavanje otpada.

Strateški ciljevi Strategije su:

- Izbjegavanje i smanjivanje količine otpada na izvoru te otpada kojega se mora odložiti uz materijalnu i energetska oporabu otpada;
- Razvitak infrastrukture za cjeloviti sustav gospodarenja otpadom (IVO koncept – Izbjegavanje, Vrednovanje, Odlaganje);
- Smanjivanje rizika od otpada;
- Doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj;
- Edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti za rješavanje problema.

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM U REPUBLICI HRVATSKOJ (NN 85/07,126/10, 31/11)

Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj osnovni je dokument o gospodarenju otpadom u RH za razdoblje 2007.- 2015. godine i njegov glavni zadatak je organiziranje i provođenje mjera koje je potrebno poduzeti kako bi se ostvarili ciljevi propisani Strategijom:

- uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom;
- sanacija i zatvaranje postojećih odlagališta;
- sanacija „crnih točaka“ - lokacija u okolišu visoko opterećenih otpadom;
- razvoj i uspostava regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom s pred-obrađom otpada prije konačnog zbrinjavanja ili odlaganja i uspostava potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Cilj provedbe Plana je uspostava gospodarenja otpadom u svakoj Županiji po regionalnom ili županijskom konceptu, povećanje udjela odvojeno prikupljenog otpada, recikliranje i ponovna uporaba otpada, prethodna obrada otpada prije odlaganja, izdvajanje goriva iz otpada, smanjenje odloženog otpada na odlagališta, smanjivanje štetnih utjecaja otpada na okoliš te samoodrživo financiranje sustava gospodarenja otpadom

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave sadrži najmanje sljedeće:

- analizu, te ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave uključujući ostvarenje ciljeva,
- podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva,
- podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom,
- podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju,

- mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada,
- opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada,
- mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada,
- mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
- popis projekata važnih za provedbu odredbi Plana,
- organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom,
- rokove i nositelje izvršenja Plana.

1.5. Zakonodavni okvir Europske unije

Okvir za europsku politiku gospodarenja otpadom sadržan je u rezoluciji Vijeća EU o Strategiji gospodarenja otpadom (97/C76/01). U tom smislu, EU se poziva na sljedeća tri ključna načela:

- sprečavanje nastajanja otpada,
- reciklaža (oporaba) i ponovno korištenje,
- poboljšanje kvalitete konačnog zbrinjavanja i nadzora otpada.

U dokumentu Kohezijska politika Europske unije kao podrška razvoju i zaposlenosti, (Strateške smjernice Zajednice, 2007.-2013.), zemlje-članice zajednički nastoje maksimalno povećati svoju ekonomsku dobit i smanjiti troškove tako da onečišćenje okoliša onemoguće na samom njegovom izvoru. U sektoru gospodarenja otpadom to znači da se prvenstvo daje prevenciji (sprečavanju) nastanka, reciklaži (oporabi) i biološkoj razgradnji otpada. Sve te mjere su jeftinije i osiguravaju veću zaposlenost stanovništva u odnosu na metodu spaljivanja i praksu odlaganja otpada.

U kontekstu pristupanja RH u EU, usvajanje i početak provedbe Plana gospodarenja otpadom RH 2007.-2015. godine jedan je od kratkoročnih prioriteta, definiranih u Pristupnom partnerstvu. Pristupno partnerstvo glavni je instrument predpristupne strategije zemlje-kandidata i EU, kojim se zajednički određuju kratkoročni i srednjoročni prioriteti na putu k punopravnom članstvu. Sukladno tome, usvajanje i početak provedbe Plana je prioritet, za kojega se utvrđuje financijska pomoć EU zemlji-kandidatu, a u cilju ispunjavanja Plana i uvjeta vezanih uz tu financijsku pomoć.

Tri direktive EU – Okvirna direktiva o otpadu, Direktiva o opasnom otpadu i Direktiva o ambalaži i ambalažnom otpadu izravno propisuju obvezu planiranja gospodarenja otpadom, i to tako da se od nadležnih tijela traži izrada planova gospodarenja otpadom. Međutim, tijekom izrade planova gospodarenja otpadom potrebno je u obzir uzeti idruga europske propise

(direktive) koji se odnose na posebne tokove otpada te na objekte za obradu i odlaganje otpada. Najvažnije europske direktive u sektoru gospodarenja otpadom su:

- Okvirna direktiva o otpadu 2006/12/EC
- Direktiva o odlagalištima otpada 1999/31/EC
- Direktiva o opasnom otpadu 91/689/EEC s dodacima 94/31/EC i 166/2006
- Direktiva o mulju s uređaja za pročišćavanje otpadnih voda 86/278/EEC
- Direktiva o spaljivanju otpada 2000/76/EC
- Direktiva o ambalaži i ambalažnom otpadu 94/62/EC s dodacima 2005/20/EC, 2004/12/EC i 1882/2003.

1.6. Obveze jedinica lokalne samouprave

Republika Hrvatska je u srpnju 2013. godine donijela Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) koji detaljno propisuje dužnosti tijela državne uprave, regionalne i lokalne samouprave te privrednika po pitanju održivog gospodarenja otpadom.

Sukladno članku 28. navedenog Zakona jedinica lokalne samouprave dužna je na svom području osigurati navedeno u donjoj tablici:

Tablica 3. Obveze jedinice lokalne samouprave

	OBVEZE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE (ČL. 28)
▪	Javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada
▪	Odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada
▪	Sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan ovom Zakonu te uklanjanje tako odbačenog otpada
▪	Provedbu Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske
▪	Donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom JLS
▪	Provođenje izobrazno - informativne aktivnosti na svom području
▪	Mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada

Jedinice lokalne samouprave su dužne plaćati poticajnu naknadu za smanjenje količina miješanog komunalnog otpada prema rješenju Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Ova mjera je propisana s ciljem poticanja jedinice lokalne samouprave da, u okviru svojih ovlasti, provede mjere radi smanjenja količine miješanog komunalnog otpada koji nastaje na području jedinice lokalne samouprave.

Predstavničko tijelo JLS donosi odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada, koja sadrži kako slijedi u tablici:

Tablica 4. Sadržaj Odluke

	SADRŽAJ ODLUKE
▪	Kriterij obračuna količine otpada
▪	Standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika za sakupljanje otpada
▪	Najmanju učestalost odvoza otpada prema područjima
▪	Obračunska razdoblja kroz kalendarsku godinu
▪	Područje pružanja javne usluge
▪	Odredbe propisane uredbom iz članka 29. stavka 10. Zakona
▪	Opće uvjete ugovora s korisnicima

Nakon donošenja odluke, predstavničko tijelo JLS dužno je istu bez odlaganja dostaviti Ministarstvu zaštite okoliša i prirode te je objaviti u službenom glasilu i na mrežnim stranicama JLS. Iznos jedinične naknade za litru, odnosno kilogram utvrđuje odlukom davatelj usluge po ishodenoj suglasnosti izvršnog tijela JLS.

Jedinica lokalne samouprave izvršava obvezu odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada to na način da osigurava kako slijedi u tablici:

Tablica 5. Obveze jedinice lokalne samouprave

	OBVEZE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE
✓	Funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području
✓	Postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, na javnoj površini
✓	Obavješćavanje kućanstava o lokaciji i izmjeni lokacije reciklažnog dvorišta, mobilne jedinice i spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila
✓	Uslugu prijevoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge

Obveze koje su propisane navedenim Zakonom su u ovisnosti i o broju stanovnika pojedine jedinice lokalne samouprave, i to kako je navedeno:

- Jedinica koja ima 1.500 stanovnika ili manje, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati funkcioniranje istog na svojem području posredstvom mobilne jedinice, koja se u smislu predmetnog Zakona smatra reciklažnim dvorištem;

- Jedinica koja ima više od 1.500 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25.000 stanovnika na svojem području;
- Jedinica koja ima više od 100.000 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30.000 stanovnika na svojem području;
- Jedinica lokalne samouprave dužna je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište osigurati funkcioniranje istog posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu predmetnog Zakona smatra reciklažnim dvorištem.

Jedinice lokalne samouprave obvezne su o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno - informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga kao što su televizija i radio.

Izvješće o provedbi gore navedenih aktivnosti sastavni je dio godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, jedinica lokalne samouprave treba dostaviti jednom godišnje, do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu, jedinici područne (regionalne) samouprave. Navedeno izvješće JLS je dužna objaviti i u svom službenom glasilu.

2. OSNOVNI PODACI O OPĆINI ŠESTANOVAC

2.1. Položaj Općine Šestanovac

Općina Šestanovac nalazi se u omiškom zaleđu, površine je 89,54 km². Južni dio općine prostire se uz rijeku Cetinu i na tom prostoru imanešto više plodne zemlje (crvenice) dok su sjeverni i istočni dio općine pretežno krđeviti brdski krajevi (kamenita zaravan Prpuša, sjeverni obronci Biokova, Sridnja gora i Sidoč kod Grabovca).

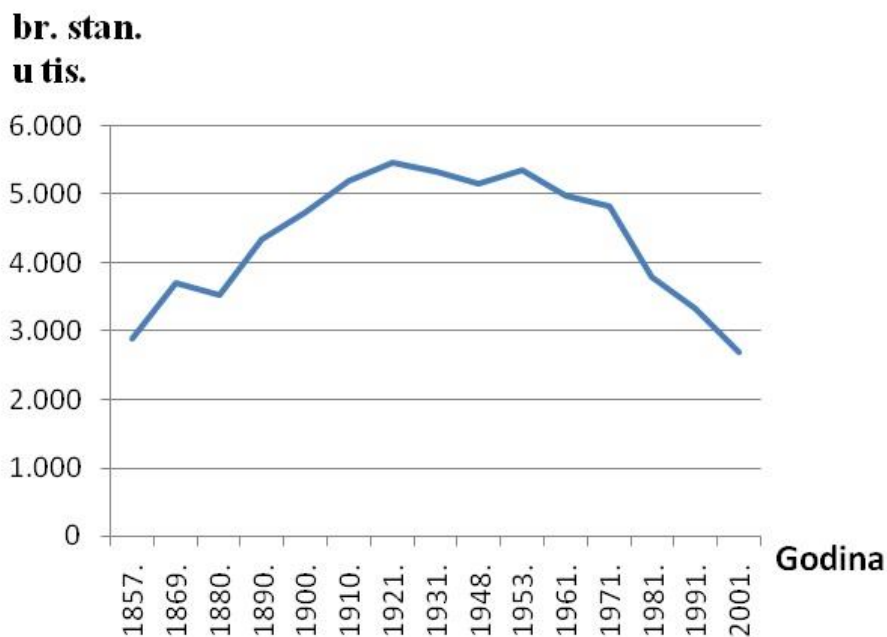
Slika 1. Položaj Općine Šestanovac

2.2. Naselja u Općini Šestanovac

Naselja u Općini Šestanovac su: Grabovac, Katuni, Kreševo, Šestanovac i Žeževica.

2.3. Stanovništvo

U Općini Šestanovac, prema popisu stanovništva iz 2001. godine živjelo je stalnih 2685 stanovnika, dok je danas prema zadnjem popisu iz 2011. tek 1958 stanovnika. Iz priloženog dijagrama razvidan je zabrinjavajući kontinuirani pad broja stanovnika.

Slika 2. Dijagram kretanje stanovništva

Dobna struktura Općine Šestanovac pokazuje da je stanovništvo uvedeno u proces starenja. Prema podacima iz popisa stanovništva iz 2011. godine, indeks starenja iznosi 177,7¹. Ovaj broj predstavlja postotni udio osoba starih 60 i više godina u odnosu na broj osoba starih 0-19 godina. Indeks veći od 40% kazuje da je stanovništvo određenog područja zašlo u proces starenja.

Općina Šestanovac broji 952 kućanstva s prosječnom veličinom od 2,6 članova.

Tablica 6. Razmještaj kućanstava Općine Šestanovac po naseljima

R.br.	Naselje	Broj kućanstva
1	Grabovac	218
2	Katuni	239
3	Kreševo	156
4	Šestanovac	129
5	Žeževica	210
UKUPNO		952

¹ Državni zavod za statistiku, objavljeni podaci, kontigenti stanovništva po gradovima/općinama, Popis 2011

2.4. Kulturno – povijesne i prirodne vrijednosti

Ruralne cjeline: zaselak Nejašmići, zaselak Privija, zaselak Vrdoljaci, Grabovac selo, Kreševo zaseok Gornji Biskupovići, Kreševo zaseok Gornji Balići, zaseok Čolići, Žeževica zaseok Bolčići.

Ruralne građevine: Kreševo, gospodarska građevina bunja.

Arheološke zone: Vlaka-Grguša, Katuni-Maslovi-Bilići, Kreševo-Katuni.

Arheološki lokaliteti: Bartulovića zgon, Prapovijesna gradina, Bilaje, Nezgriva, Buča-Gradina, Prapovijesna gomila, Gola Glava, Ribičići, Gornji Popovići, Donji Vukušići, Nejašmići, Trbotor, Žeževica, Trnovac, Jastrebova glavica, Špičina gradina, Sridnja gora, Ančići, Balete, Čolići, Bacešćića gomila, Prapovijesna gomila Dundići, Katuni Rubića gomila, Katuni Jankova gomila, Katuni Kekezova gomila, Gornja Žeževica prapovijesne gomile Grašnik, Šestanovac Nejašmići gradina, Šarići prapovijesna gradina, Šarići prapovijesna gomila.

Sakralna kulturna dobra: Gornji Biskupovići – crkva sv. Roka; Kreševo Katuni – župna crkva Uznesenja BDM; Žeževica – župna crkva sv. Jurja sa grobljem; Grabovac – župna crkva Male Gospe; Šestanovac – kapelica Dvice Marije i Sv. Ante; Grabovac – zaselak Vrdoljaci kapela.

Civilna kulturna dobra: Žeževica – kuća sa ugrađenom kapelicom uz lokalnu cestu Šestanovac-Zagvozd, na mjestu odvojka prema zaseoku Škerići; Žeževica – kuća sa ugrađenom kapelicom uz lokalnu cestu Šestanovac-Zagvozd na mjestu odvojka prema zaseoku Krželji.

Nepokretna kulturna dobra: Prapovijesna gomila na jugozapadnom dijelu Općine Šestanovac na desnoj obali Cetine, istočno od zaseoka Babajići u Blatu n/C; arheološka zona na potezu od Balića prema rubnom dijelu Općine Šestanovac, Grabovac-Dujmovići, Goričaj-Cvitkovići prapovijesne gomile; Velika peć arheološki lokalitet; Vukušića strana arheološki lokalitet; Rimska cesta; Ograde tornice, stari put; Šakići bunar; Kapelica kod Šakića; Gornji Vukušići arheološka zona; Prapovijesna gradina na lijevoj obali rijeke Cetine jugozapadno do zaseoka Nejašmići; Družići prapovijesna gomila; Bataralovac prapovijesna gomila; Krivići prapovijesna gomila

2.5. Gospodarstvo

Gospodarstvo na području Općine Šestanovac nije razvijeno. Prevladava agro turizam, stočarstvo i poljoprivreda, uz trend razvijanja eko-poljoprivrede i seoskog turizma.. Većina stanovništva je umirovljena i živi od mirovina te se bavi poljoprivredom. Radno aktivno stanovništvo zaposleno je u većim gradovima i naseljima.

Od gospodarskih subjekata na području općine aktivni su pogon za proizvodnju obuće „Dr. Luidi“ koji se nalazi u postojećoj Gospodarskoj zoni Šestanovac Zapad te postrojenje za proizvodnju betona u vlasništvu tvrtke Dajaković d.o.o. koje se nalazi u postojećoj Gospodarskoj zoni Istok. U planu su izgradnje novih poslovnih zona sa različitim sadržajima:

- Gospodarska zona Šestanovac zapad, poslovna namjena,
- Gospodarska zona Hotel čvorište Šestanovac, ugostiteljsko turistička namjena,
- Gospodarska zona Žeževica-Sakala, ugostiteljsko-turistička namjena,
- Gospodarska zona Kreševo, ugostiteljsko-turistička namjena,
- Golf igralište,
- Športski centar Nejašmić-Šestanovac,
- Športski centar Grabovac.

3. ANALIZA I OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE ŠESTANOVAC UKLJUČUJUĆI OSTVARIVANJE CILJEVA

Otpad koji nastaje na području općine Šestanovac svrstava se u sljedeće djelatnosti temeljem Pravilnika o katalogu otpada (NN 90/15):

Tablica 7. Djelatnosti iz kojih nastaje otpad na području Općine Šestanovac

Šifra djelatnosti	Naziv djelatnosti
02 00 00	Otpad iz poljodjelstva, vrtlarstva, proizvodnje vodenih kultura, šumarstva, lovstva i ribarstva, pripremanja i prerade hrane
08 00 00	Otpad od proizvodnje, formulacije, dobave i uporabe (PFDU) premaza (boje, lakovi i staklasti emajli), ljepila, sredstva za brtvljenje i tiskarskih boja
13 00 00	Otpadna ulja i otpad od tekućih goriva (osim jestivog ulja i otpada iz poglavlja 05, 12 i 19)
15 00 00	Otpadna ambalaža; apsorbenzi, tkanine za brisanje, filtarski materijali i zaštitna odjeća koja nije specificirana na drugi nači
16 00 00	Otpad koji nije drugdje specificiran u katalogu
17 00 00	Građevinski otpad i otpad od rušenja objekata (uključujući iskopanu zemlju s onečišćenih lokacija)
18 00 00	Otpad koji nastaje kod zaštite zdravlja ljudi i životinja i/ili srodnih istraživanja (isključujući otpad iz kuhinja i restorana koji ne potječe iz neposredne zdravstvene zaštite)
20 00 00	Komunalni otpad (otpad iz kućanstava i slični otpad iz obrta, industrije i ustanova) uključujući odvojeno skupljene sastojke

3.1. Skupljanje, prijevoz i zbrinjavanje komunalnog otpada

Na području općine Šestanovac, komunalne djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada obavlja tvrtka Peovica d.o.o. Navedene djelatnosti osigurane su za 100 % stanovništva općine Šestanovac što uključuje 1.958 osoba sukladno podacima službenog popisa stanovništva iz 2011. te dodatno turista oko 2000 u ljetnoj sezoni prema statistici ureda Turističke zajednice.

Korisnici komunalnih usluga koji proizvode i odlažu otpad to obavljaju putem odgovarajućih spremnika za sakupljanje i odlaganje otpada koji se redovito prazne i odvoze sa specijalnim teretnim motornim vozilima namijenjenim za prijevoz komunalnog otpada do mjesta odlaganja i zbrinjavanja tj. do odlagališta otpada „Karepovac“ u na području grada Splita. Miješani komunalni otpad se prikuplja putem 124 kontejnera kapaciteta 1100 litara. Za prikupljanje glomaznog otpada osigurani su kontejneri kapaciteta 7 m³. Kontejneri su u vlasništvu komunalnog poduzeća te su raspoređeni po svim naseljima Općine.

Odvoz miješanog komunalnog otpada obavlja se tri puta tjedno: ponedjeljak, srijeda i petak. Obuhvat stanovništva sakupljanjem otpada je 100 %.

Za potrebe odvajanja korisnih vrsta otpada postavljeno je 9 zelenih otoka.

Tablica 8. Broj zelenih otoka po naseljima Općine Šestanovac

NASELJA	BROJ ZELENIH OTOKA
MO Šestanovac	1
MO Katuni Polje	1
MO Kreševo Polje	1
MO Kreševo Brdo	1
MO Katuni Brdo	1
MO Katuni Prpuša	1
MO Žeževica	1
MO Grabovac Centar	1
MO Grabovac Goričaj	1

Peovica d.o.o u svrhu sakupljanja i odvoza otpada koristi sljedeći vozni park:

Tablica 9: Vozila koja Peovica d.o.o. koristi pri obavljanju usluge skupljanja i odvoza

Vrsta vozila	Kapacitet kg	Volumen nadogradnje m ³
MERCEDES 33-46	9000	23
IVECO 170 E23	11250	ABROLL
IVECO 80 EL17	6180	14
MAN 18.285	2460	4
MAN 18.290	4900	16
MAN 14.255	7350	16
MAN 26.410	5900	12
IVECO 50 C13	13900	ABROLL
VOLVO FL 210	1800	KIPER
MERCEDES	33-46	10

Komunalni spremnici i kontejneri u koje se sakuplja komunalni otpad opremljeni su tako da se spriječi rasipanje ili prolijevanje otpada te širenje prašine, buke i mirisa u okoliš, oni također zadovoljavaju zahtjeve prema postavljenim kriterijima i standardima iz područja sanitarne higijene kao i sa tehnološkog stanovišta te materijala od kojeg su izrađeni.

3.2. Procjena količina komunalnog otpada

U tablici 9. Prikazana je količina sakupljenog miješanog komunalnog i glomaznog otpada za razdoblje od 2012. do 2015. godine (prema podacima tvrtke Peovica d.o.o.);

Tablica 10. Količine sakupljenog komunalnog otpada

GODINA	MIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD (t)
2015.	1293,62
2014.	1292,02
2013.	687,62
2012.	961,51

Ove količine miješanog komunalnog otpada predstavljaju zbroj količina otpada kojeg proizvede stalno stanovništvo i otpada iz turističke djelatnosti.

Od 2014. godine uveden je sustav odvojenog prikupljanja otpada putem zelenih otoka.

Tablica 11. Odvojeno sakupljene vrste otpada

Vrsta otpada	Sakupljeno u 2014. (t)	Sakupljeno u 2015. (t)
Papir i karton	4,66	18,58
Staklo	1,18	2,57
Metal	1,26	1,56
Glomazni otpad	147,20	154,07
EE otpad	0,11	2,25
Otpadne gume		0,28
Plastika		3,11
Tekstil		0,44
Plastična ambalaža		0,39

Prosječna mjesečna količina miješanog komunalnog otpada u 2015. godini je 100 t. Specifična količina komunalnog otpada, po stanovniku obuhvaćenom organiziranim odvozom, za 2015. godinu, iznosila je:

Spec. Količina (kg/stan/dan) = $1139,6 \times 1000 / (1958 \times 365) = 1,6 \text{ kg/stan/dan}$

Broj turističkih noćenja za period od 2012. do 2015. prema podacima iz Turističke zajednice Općine Šestanovac prikazan je u tablici:

Tablica 12. Broj turističkih noćenja

GODINA	BROJ NOĆENJA
2015	2224
2014	2222
2013	1795

Procjena kretanja količine komunalnog otpada, za razdoblje do 2021. godine, izrađena je sa obzirom na:

- ✓ broj stanovništva (DZS) prema posljednjem popisu i količini komunalnog otpada za 2015. (podaci komunalnog poduzeća),
- ✓ pretpostavci da se broj stanovnika na području Općine neće bitno mijenjati,
- ✓ pretpostavci o smanjenju otpada uslijed izdvajanja korisnog otpada iz komunalnog u iznosu od 4 %,
- ✓ pretpostavci povećanja broja turističkih noćenja

Očekivane godišnje količine otpada za sljedećih 6 godina dane su u tablici 3.2.-2., a 2015. godina uzeta je kao polazna. S obzirom da se ne očekuje značajniji porast broja stanovništva, za prikaz očekivane generirane količine komunalnog otpada u sljedećih šest godina uzeto je smanjenje od 4%.

Tablica 13. Prikaz očekivanog kretanja količina komunalnog otpada

GODINA	MIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD (t/god)
2015.	1139,55
2016.	1093,97
2017.	1050,2
2018.	1008,2
2019.	968
2020.	929
2021.	892

Vrijednosti koje su navedene u tablici procijenjene su na temelju dostupnih parametara. One, kao takve, ovise o mnogim faktorima, od kojih su najznačajniji: broj stanovnika, kvaliteta života stanovnika te sustav gospodarenja otpadom na nekom području. Unaprjeđenjem postojećeg sustava gospodarenja otpadom na području Općine Šestanovac (odvojeno sakupljanje otpada, izdvajanje iskoristivih komponenti iz otpada, edukacija stanovništva te ostale mjere za smanjivanje i sprečavanje nastanka otpada) za očekivati je da dođe i do smanjenja količine komunalnog otpada, koju je potrebno zbrinuti odlaganjem na odlagalište otpada.

4. PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA OTPADA

4.1. Djelatnosti iz kojih nastaje otpad, vrste i količine otpada

Prema postojećim gospodarskim djelatnostima na području Općine Šestanovac, vrste otpada koje nastaju iz tih djelatnosti podijeljene su po kategorijama.

4.1.1. Otpad iz poljodjelstva, vrtlarstva, proizvodnje vodenih kultura, šumarstva, lovstva i ribarstva, pripremanja i prerade hrane (šifra djelatnosti 02 00 00)

Postupanje s nusproizvodima životinjskog porijekla uređeno je Zakonom o veterinarstvu (NN 82/13, 148/13). Prema članku 102. Zakona jedinice lokalne samouprave dužne su osigurati sakupljanje i propisno zbrinjavanje lešina životinja i ostalih nusproizvoda s javnih površina te snositi troškove za spomenute radnje. Poslove sakupljanja obavljaju pravne ili fizičke osobe registrirane za sakupljanje nusproizvoda.

Nusproizvodi životinjskog porijekla nastaju u objektima za preradu mesa, riba, jaja, mlijeka, u hladnjačama, skladištima, na tržnicama, u prodavaonicama mesa, ribarnicama, ugostiteljstvu i drugim objektima javne prehrane, na mjestima gdje se proizvode namirnice životinjskog porijekla te brojnim drugim mjestima.

Ovlašteni sakupljač i zbrinjavatelj otpada životinjskog porijekla je tvrtka „Agroproteinka“ d.d. koja otpad termički obrađuje.

4.1.2. Otpad od proizvodnje, formulacije, dobave i uporabe (PFDU) premaza (boje, lakovi i staklasti emajli), ljepila, sredstva za brtvljenje i tiskarskih boja (šifra djelatnosti 08 00 00)

Otpad iz djelatnosti 08 00 00 nastaje u djelatnosti tiskanja odnosno printanja dokumenata. Ovdje spadaju i otpadni tiskarski toneri, koje generira danas skoro svako domaćinstvo, uredi i kancelarijski prostori. Njih treba vratiti dobavljaču, a nikako bacati u komunalni otpad, jer spadaju u opasni otpad.

4.1.3. Otpadna ulja i otpad od tekućih goriva osim jestivog ulja i otpada iz poglavlja 05, 12 i 19 (šifra djelatnosti 13 00 00)

Člankom 6. Pravilnika o gospodarenju otpadnim uljima (NN 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12, 86/13) propisano je da su posjednici otpadnih ulja dužni osigurati sakupljanje i privremeno skladištenje otpadnih ulja nastalih njihovom djelatnošću. Sakupljanje i odvoz otpadnih motornih ulja vrše ovlaštene tvrtke koje su ishodile dozvolu za gospodarenje tom vrstom otpada. Otpadna ulja i otpad od tekućih goriva nastaju u automehaničarskim servisima, građevinskim tvrtkama koje otpad predaju ovlaštenim sakupljačima. Postupak oporabe ove vrste otpada je R-1.

4.1.4. Otpadna ambalaža; apsorbensi, materijali za brisanje i upijanje, filtarski materijali i zaštitna odjeća koja nije specificirana na drugi način (šifra djelatnosti 15 00 00)

Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu (NN 88/15) uređuje postupanje sa ambalažnim otpadom te obveze prodavatelja/uvoznika. Pravilnik pozitivno djeluje na svijest stanovništva, PET i MET ambalaža se odvaja i ne završava u komunalnom otpadu. Povrat i/ili skupljanje ambalaže organizirano je preko prodajnih mjesta, uz isplatu povratne naknade potrošačima. Time je spriječeno opterećivanje odlagališta i prirode ovom vrstom otpada, otpadna ambalaža postala je sirovina za recikliranje te se iz nje rade novi proizvodi.

4.1.5. Otpad koji nije drugdje specificiran u katalogu (šifra djelatnosti 16 00 00)

Iz djelatnosti 16 00 00 nastaje otpad iz održavanja vozila kao što su: otpadna vozila, gume, filtri za ulje, tekućine za kočnice, antifriz, željezne kovine, obojene kovine, plastika, staklo, stara oprema koja sadrži opasne tvari, plinovi u posudama pod tlakom i odbačene kemikalije, baterije i akumulatori i dr. Navedene vrste otpada nastaju u manjim auto-servisnim radionicama koje su, sukladno zakonskoj regulativi, odgovorne kao proizvođači/posjednici otpada predati otpad ovlaštenim sakupljačima.

Pravilnikom o otpadnim vozilima (NN 125/15) propisano je kako je sakupljač dužan preuzeti otpadno vozilo bez naplate od posjednika otpadnog vozila. Posjednik otpadnog vozila obavezan je otpadno vozilo u cijelosti predati sakupljaču te potpisom ovjeriti ispunjeni obrazac Pratećeg lista za opasni otpad i jedan primjerak zadržati za sebe.

Pravilnikom o gospodarenju otpadnim gumama (NN 40/06, 31/09, 156/09, 111/11, 86/13) propisano je kako je ovlašteni sakupljač otpadnih guma dužan preuzeti otpadne gume bez naplate od posjednika guma. Pravilnikom o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 111/15) propisano je da su prodavatelji i posjednici dužni postaviti spremnike za odvojeno skupljanje otpadnih baterija i akumulatora u svom poslovnom prostoru ili neposrednoj blizini. Prodavatelj i posjednik dužan je preuzimati otpadne baterije i akumulatore kakve ima u svom prodajnom programu, bez naknade i obveze kupnje za krajnjeg korisnika i bez obzira na proizvođača, uključujući otpadne baterije i akumulatore koje mogu biti sastavni dijelovi uređaja koji prodaje ili servisira.

Ove vrste otpada na području Općine Šestanovac nastaju u autoservisima. Otpad se predaje ovlaštenim sakupljačima na postupke oporabe R-3 i R-4.

Proizvođači otpadne ambalaže koja je onečišćena opasnim tvarima, materijala za brisanje, filtarskih materijala i zaštitne odjeće koja nije specificirana na drugi način, otpad predaju ovlaštenim sakupljačima odnosno zbrinjavateljima.

4.1.6. Građevni otpad i otpad od rušenja objekata, uključujući iskopanu zemlju s onečišćenih lokacija (šifra djelatnosti 17 00 00)

Sukladno Pravilniku o gospodarenju građevnim otpadom (NN 38/08) građevni otpad je otpad nastao prilikom gradnje građevina, rekonstrukcije, uklanjanja i održavanja postojećih građevina te otpad nastao od iskopanog materijala, koji se ne može bez prethodne oporabe koristiti za građenje građevine zbog čijeg građenja je nastao.

Posjednik građevnog otpada je:

- ✓ vlasnik građevine,
- ✓ investitor,
- ✓ izvođač kojem je vlasnik građevine odnosno investitor na temelju valjanog pravnog posla prenio pravo raspolaganja odnosno posjedništva nad građevnim otpadom,
- ✓ treća osoba kojoj je vlasnik građevine odnosno investitor na temelju valjanog pravnog posla prenio pravo raspolaganja odnosno posjedništva nad građevnim otpadom.

Pravilnikom je određeno da se ova kategorija otpada ne smije odlagati na mjestu nastanka niti na lokacijama koje nisu za to predviđene te da je posjednik građevnog otpada dužan snositi sve troškove gospodarenja građevnim otpadom (skup aktivnosti i mjera koje obuhvaćaju odvojeno skupljanje, oporabu i/ili zbrinjavanje građevnog otpada).

Jedinice lokalne samouprave dužne su putem reciklažnog dvorišta osigurati preuzimanje građevnog otpada od manjih zahvata u domaćinstvima.

Reciklažno dvorište je građevina namijenjena razvrstavanju, mehaničkoj obradi i privremenom skladištenju građevnog otpada.

Prostornim planom Općine Šestanovac planirana je lokacija za gradnju građevina za gospodarenje otpadom (reciklažnog dvorišta komunalnog otpada) na lokaciji gospodarske zone Šestanovac čvorište.

4.1.7. Otpad koji nastaje kod zaštite zdravlja ljudi i životinja i/ili srodnih istraživanja (šifra djelatnosti 18 00 00)

Proizvođač medicinskog otpada dužan je na mjestu nastanka osigurati gospodarenje ovim otpadom sukladno Pravilniku o gospodarenju medicinskim otpadom (NN 50/15), a naročito u pogledu odvojenog skupljanja, vođenja evidencije, spremanja u odgovarajuće spremnike i privremenog skladištenja u posebno odvojenom prostoru do obrade ili predaje ovlaštenoj osobi koja ima propisanu dozvolu za gospodarenje medicinskim otpadom.

Proizvođač medicinskog otpada dužan je preuzimati medicinski otpad koji nastaje obavljanjem kućne njege i ostalih sličnih aktivnosti u kojima nastaje medicinski otpad te osigurati njegovu obradu, uporabu i/ili zbrinjavanje o vlastitom trošku. Djelatnici ustanova koje obavljaju kućnu negu, patronažu i slične djelatnosti, dužni su preuzimati medicinski otpad nastao njihovom djelatnošću radi obrade, uporabe i/ili zbrinjavanja. Ljekarne su dužne preuzimati stare lijekove i sličan farmaceutski otpad neovisno o podrijetlu.

4.1.8. Komunalni otpad (otpad iz kućanstava i slični otpad iz obrta, industrije i ustanova) uključujući odvojeno skupljene sastojke (šifra djelatnosti 20 00 00)

OTPADNO JESTIVO ULJE

Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima (NN 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12, 86/13) definira „otpadno jestivo ulje“ kao svako ulje koje nastaje obavljanjem ugostiteljske i turističke djelatnosti, industriji, obrtu, zdravstvenoj djelatnosti, javnoj upravi i drugim sličnim djelatnostima u kojima se priprema više od 20 obroka dnevno. Posjednik otpadnih ulja je pravna ili fizička osoba koja posjeduje otpadna ulja pri čijem obavljanju djelatnosti stalno ili povremeno nastaju otpadna ulja. Obveza posjednika otpadnih jestivih ulja je da osiguraju da se otpadna jestiva ulja, koja nastanu pripremom hrane skupljaju odvojeno od drugog otpada u posebnim spremnicima te su dužni osigurati sakupljanje i privremeno skladištenje otpadnih ulja nastalih njihovom djelatnošću.

ELEKTRIČNI I ELEKTRONIČKI OTPAD

Prema Pravilniku o gospodarenju otpadnom električnom i elektroničkom opremom (NN 42/14, 48/14, 107/14, 139/14) električni i elektronički otpad (EE otpad) je: otpadna električna i elektronička oprema uključujući sve komponente, podsklopove i potrošne materijale koji u trenutku odbacivanja čine dio proizvoda, koji nastaju u gospodarstvu (komercijalne, industrijske, institucionalne i druge djelatnosti) i u kućanstvu. EE otpad iz kućanstva podrazumijeva: hladnjake, zamrzivače, perilice i sušilice rublja, perilice posuđa, štednjake, električne radijatore, klima-uređaje, TV prijamnike, male kućanske aparate i druge proizvode te njihove sastavne dijelove, koji su za svoje primarno i pravilno djelovanje ovisni o električnoj energiji ili elektromagnetskim poljima. Do 31. 12. 2015. godine cilj odvojenog sakupljanja EE otpada iz kućanstva iznosi 4 kg po stanovniku godišnje ili jednaku masenu količinu EE otpada koja je u prosjeku bila sakupljena u Republici Hrvatskoj u prethodne tri godine, ovisno o tome koja je količina veća.

Od 2016. godine cilj odvojenog sakupljanja je postizanje stope od 45%, a od 2019. godine stope od 65% izračunato na temelju ukupne mase EE otpada skupljenog iz kućanstva i registriranih osoba u promatranoj godini u Republici Hrvatskoj, izražene u obliku postotka prosječne mase EE opreme stavljene na tržište u prethodne tri godine.

Sakupljač je obavezan, na poziv posjednika EE otpada u kućanstvu, bez naplate i unutar 20 dana od poziva preuzeti EE otpad čija je ukupna masa veća od 30 kg, a može preuzeti i manju količinu. Također je prodavatelj obavezan prilikom prodaje EE opreme krajnjem korisniku u RH, bez naknade preuzeti EE otpad od posjednika u kućanstvu po sistemu jedan za jedan.

Potrebno je organizirati i informirati stanovništvo o odvojenom prikupljanju elektroničkog otpada.

Stanovništvo grada može na besplatni telefon 0800 444 110 naručiti odvoz EE- otpada koji obavlja ovlašten koncesionar bez naplate. EE otpad iz kućanstva skupljač je dužan preuzeti unutar 30 dana od dana poziva.

Potrebno je educirati stanovništvo da elektronički otpad ne bacaju u glomazni otpad i da se EE otpad ne smije deponirati na odlagalištu komunalnog otpada, jer najveći dio EE otpada spada u kategoriju opasnog otpada, kojeg treba odvojeno prikupljati i predavati ovlaštenom sakupljaču.

BIO-OTPAD

Bio-otpad je biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstava, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda.

Osoba koja je ovlaštena gospodariti bio-otpadom te jedinica lokalne samouprave dužni su u dokumentima koje donose temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom osigurati odvojeno prikupljanje bio-otpada s ciljem kompostiranja, digestije ili energetske uporabe bio-otpada.

Prema Zakona o održivom gospodarenju otpadom definirana su ograničenja u vezi odlaganja biorazgradivog komunalnog otpada, pri čemu najveća dopuštena masa biorazgradivog komunalnog otpada, koja se godišnje smije odložiti na svim odlagalištima i neusklađenim odlagalištima u Republici Hrvatskoj, u odnosu na masu biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog u 1997. godini, može iznositi:

- 75 %, odnosno 567.131 tona do 31. prosinca 2013.,
- 50 %, odnosno 378.088 tona do 31. prosinca 2016.,
- 35 %, odnosno 264.661 tona do 31. prosinca 2020.

KOMUNALNI OTPAD

Komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva.

Prosječna specifična količina komunalnog otpada na području županije je 0,8 kg/stan/dan.

Temeljem Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, a na bazi provedenih ispitivanja sastava komunalnog otpada, daje se prikaz prosječnog godišnjeg sastava komunalnog otpada:

Tablica 14. Sastav komunalnog otpada

Komponenta otpada	mas % srednja vrijednost
Kuhinjski i bio-otpad	41,0
Papir i karton	20,3
Koža i kosti	3,1
Drvo	1,2
Tekstil	8,2
Staklo	7,0
Metali	4,0
Inertni	2,2
Plastika	12,3
Guma	0,5
Posebni	0,2

Iz pregleda tablice vidljivo je da je udio biorazgradivog otpada cca $\frac{3}{4}$ ukupne količine. Veći dio tog otpada može se kompostirati i reciklirati. Rezultati ove analize upućuju na zaključak da je potrebno što više odvajati otpad po vrstama kako bi se postigao cilj „nula otpada“, odnosno smanjile količine otpada koje se odlažu na odlagališta.

5. GRAĐEVINE I UREĐAJI ZA GOSPODARENJE OTPADOM

Na području Općine Šestanovac ne postoji službeno odlagalište otpada.

Prostornim planom Općine Šestanovac planirana je lokacija za gradnju građevina za gospodarenje otpadom (reciklažnog dvorišta komunalnog otpada) na lokaciji gospodarske zone Šestanovac čvorište.

6. PODACI O LOKACIJAMA ODBAČENOG OTPADA I NJIHOVOM UKLANJANJU

Na području Općine Šestanovac postoje sljedeća divlja odlagališta otpada:

1. Katuni Brdo-Balića strana 1,
2. Katuni Brdo-Balića strana 2,
3. Katuni Brdo-Predjel Kolačina,
4. Katuni Prpuša-Gornji Merčepi,
5. Kreševo Brdo-„Vilića strana“,
6. Katuni Polje-„Put Lasica“,
7. Žeževica-„Istočni ulaz u Bekavce“

Divlje odlagalište: Katuni Brdo-Balića Strana-1

Odlagalište je smješteno u blizini Županijske Lokalne ceste LC 67100 koja vodi iz Katuna Polja prema zaseoku Gornji Balići. Odlagalište se nalazi na površini 700 m², smješteno je na strmoj padini, a udaljeno je od prvih kuća cca 500 m. Lokacija je okružena samoniklim raslinjem gdje je odložen građevinski otpad (80%) i miješani komunalni otpad (20%). Količina odloženog otpada je procijenjena na oko cca 400 m³.

Slika 4. Divlje odlagalište Katuni Brdo-Balića Strana-1

Divlje odlagalište: Katuni Brdo-Balića Strana-2

Odlagalište je smješteno u blizini Županijske Lokalne ceste LC 67100 koja vodi iz Katuna Polja prema zaseoku Gornji Balići. Odlagalište se nalazi na površini 500 m², smješteno je na strmoj padini, a udaljeno je od prvih kuća cca 500 m. Na lokaciji je odložen pretežito građevinski otpad. Količina odloženog otpada je procijenjena na oko cca 300 m³.

Slika 5. Divlje odlagalište Katuni Brdo-Balića Strana-2

Divlje odlagalište: Katuni Brdo-Predjel „Kolačina“

Odlagalište je smješteno u blizini Županijske ceste ŽC 6171 između zaseoka Rubići-Egeri i zaseoka Maslovi-Grujići. Odlagalište je okruženo samoniklim raslinjem. Na odlagalištu je odložen pretežito građevinski otpad. Količina odloženog otpada je procijenjena na oko 300 m³.

Slika 6. Divlje odlagalište Katuni Brdo-Predjel „Kolačina“

Divlje odlagalište: Katuni Prpuša-Gornji Merčepi

Odlagalište je smješteno u blizini starog bunara u blizini zaseoka Gornji Merčepi te u blizini mjesnog igrališta. Odlagalište se nalazi na površini 500 m², a udaljeno je od prvih kuća cca 200 m. Na odlagalištu se nalazi građevinski otpad (80%) i miješani komunalni otpad (20%). Količina odloženog otpada je procijenjena na oko cca 300 m³.

Slika 7. Divlje odlagalište Katuni Prpuša – Gornji Merčepi

Divlje odlagalište: Kreševo Brdo- „Vilića Strana“

Odlagalište je smješteno cca 200m zračne linije sjeveroistočno od uzvisine Križa-Gradine uz istočni rub nerazvrstane ceste koja vodi prema zaseoku Gornji Vilići na strmoj padini. Odlagalište je okruženo samoniklim raslinjem gdje je odložen građevinski otpad (70%) i miješani komunalni otpad (30%). Količina odloženog otpada je procijenjena na oko cca 400 m³.

Slika 8. Divlje odlagalište Kreševo Brdo – „Vilića Strana“

Divlje odlagalište: Katuni Polje-„Put Lasica“

Odlagalište je smješeno uz uski makadamski put udaljen 400 m od Županijske ceste ŽC6260 put juga. Odlagalište se prostire na površini cca 300 m², a udaljeno je od prvih kuća cca 400 m. Na odlagalištu je odložen građevinski otpad (80%) i komunalni otpad (20%). Količina odloženog otpada je procijenjena na oko 70 m³.

Slika 9. Divlje odlagalište Katuni Polje – „Put Lasica“

Divlje odlagalište: Žeževica-„Istočni ulaz u Bekavce“

Odlagalište je smješteno uz županijsku Lokalnu cestu LC67140 s istočne strane zaseoka Bekavci. Površina divljeg odlagališta je 500 m², nalazi se na ravnom terenu, a udaljenost od prvih kuća je cca 300 m. Na odlagalištu je odložen pretežito građevinski otpad. Količina odloženog otpada je procijenjena na oko 200 m³.

Slika 10. Divlje odlagalište Žeževica – „Istočni ulaz u Bekavce“

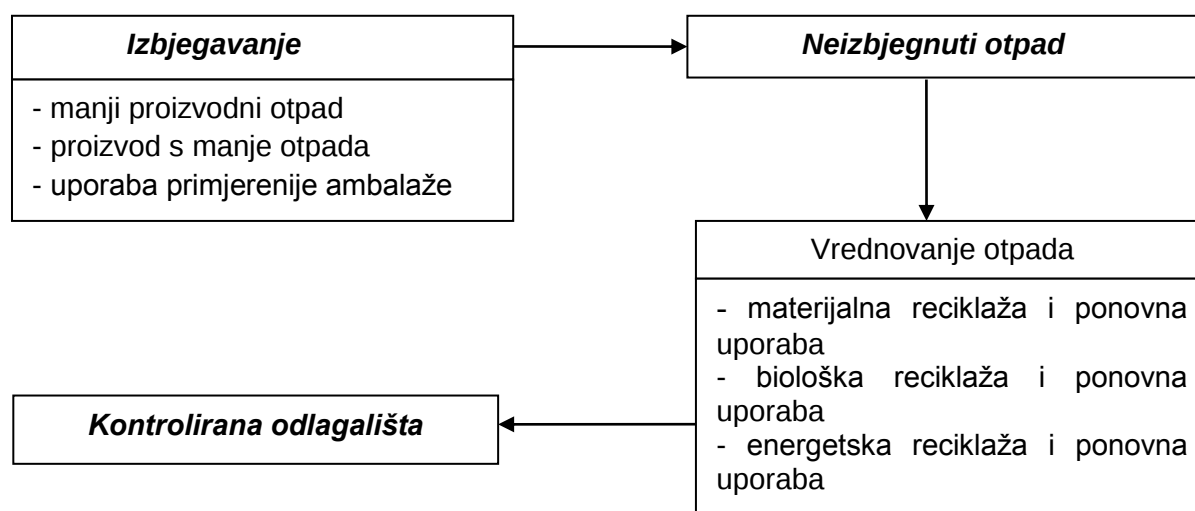

7. MJERE POTREBNE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPREČAVANJA OTPADA, UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA

Da bi se postiglo smanjivanje odloženog otpada te na taj način smanjio pritisak na sastavnice okoliša, Strategija određuje koncept gospodarenja otpadom:

1. **izbjegavanje nastanka otpada**, što rezultira maksimalnim smanjivanjem količine i opasnih svojstava neizbježnog otpada na mjestu nastanka, tako da u sljedeće faze gospodarenja otpadom odlazi manje ukupnog, a osobito neškodljivog otpada,
2. **vrednovanje – uporaba** neizbježnog otpada ima zadaću iskoristiti materijalna i energetska svojstva otpada za proizvodnju sekundarnih sirovina i energije u granicama tehničkih mogućnosti te ekoloških i ekonomskih dobrobiti; ova faza započinje odvojenim skupljanjem korisnih i opasnih komponenti otpada i njihovim prijevozom do mjesta iskorištavanja,
3. **odlaganje (zbrinjavanje)** ostatnog otpada na uređena, kontrolirana odlagališta (sanirana postojeća ili nova), kao najniže rangiranoga u hijerarhiji otpada; uključene su sanacije odlagališta i drugih starih opterećenja.

Tablica 15. Koncept cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Prevenција stvaranja otpada najvažnija je karika u pravilnom gospodarenju otpadom. Primjenom modela sprečavanja nastanka otpada izravno se utječe na smanjenje količine samog otpada. Uvođenjem sustava naplate odvoza otpada iz kućanstava i poslovnih subjekata po količini nastalog otpada najviše bi se postiglo u sprečavanju nastanka otpada. Ovakav sustav naplate bio bi poticajan za stanovništvo, a rezultat bi bio izbjegavanje stvaranja otpada.

Vrednovanje - iskorištavanje pojedinih vrsta otpada bitna je pretpostavka uspješnog djelovanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom. Odvojeno skupljanje pojedinih vrsta otpada preduvjet je za materijalno, biološko ili energetska iskorištavanje otpadnih materijala.

Temeljni cilj svakog sustava održivog gospodarenja otpadom jest smanjivanje ili sprječavanje nastanka otpada. Uspostava sustava održivog gospodarenja otpadom na nekom području je dugotrajan proces kojem dužnu pažnju trebaju posvetiti svi stanovnici tog područja zajedno sa svojim izabranim predstavnicima.

Opće mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada:

- ✓ planiranje ili drugi ekonomski instrumenti kojima se promiče učinkovita uporaba sirovina i resursa,
- ✓ promicanje istraživanja i razvoja na području postizanja čistijih tehnologija i proizvoda kao i promicanje i uporaba rezultata takvoga istraživanja i razvoja,
- ✓ razvoj učinkovitih i sadržajnih pokazatelja pritisaka na okoliš povezanih s nastankom otpada u cilju doprinosa sprječavanja nastanka otpada na razini jedinice lokalne samouprave i regionalne (područne) samouprave i na razini Republike Hrvatske,
- ✓ promicanje ekodizajna,
- ✓ pružanje informacija o tehnikama sprječavanja nastanka otpada s ciljem jednostavnije primjene najboljih dostupnih tehnika u industriji,
- ✓ promicanje provjerenih sustava za gospodarenje okolišem uključujući EMAS i ISO 14001,
- ✓ ekonomski instrumenti za odgovornije ponašanje potrošača prema okolišu u smislu kupnje proizvoda sa što manje ambalaže,
- ✓ organizacija kompanja podizanja svijesti i pružanje informacija usmjereno na širu javnost ili određenu kategoriju potrošača,
- ✓ promicanje znaka zaštite okoliša,
- ✓ integracija kriterija zaštite okoliša i sprječavanje nastanka otpada u postupcima javnih i korporativnih nabava,
- ✓ promicanje ponovne uporabe i/ili popravka odgovarajućih isluženih proizvoda ili njihovih komponenata.

Konkretna mjera za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada:

- ✓ odvojeno sakupljanje miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada;
- ✓ odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada;
- ✓ provođenje izobrazno - informativne aktivnosti na svom području;
- ✓ provedba akcija prikupljanja otpada.

Zakon o održivom gospodarenju otpadom nalaže odvojeno sakupljanje otpada čija se vrijedna svojstva (materijalna i energetska) mogu iskoristiti. Razvrstavanjem i odvojenim sakupljanjem otpada na mjestu nastanka omogućuje se njegova ponovna uporaba, recikliranje ili uporaba otpada u energetske svrhe, uz smanjenje količina ostatnog otpada koji se mora zbrinuti na odlagalište otpada.

IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI

Kako bi se osiguralo da građani aktivno počnu primjenjivati načela smanjenja proizvodnje otpada u svakodnevnom životu i koristiti infrastrukturu za odvojeno odlaganje otpada, Općina Šestanovac dužna je o svom trošku na odgovarajući način osigurati godišnju provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu putem javnih medija. Da bi se stanovnici motivirali za nove aktivnosti važno je i prikazati postignute rezultate u recikliranju otpada, organizirati posebne akcije – „Dane prikupljanja otpada“, npr. za elektroničku i električnu opremu, baterije, papir, staklo, nepovratnu plastičnu ambalažu, itd.

Edukaciju je potrebno provoditi prema ciljnim skupinama: za djecu predškolske i školske dobi, za mlade, odraslo stanovništvo, poduzetnike i obrtnike te državnu administraciju.

Izvješće o provedbi gore navedenih aktivnosti sastavni je dio godišnjeg izvješća o provedbi Plana gospodarenja otpadom Općine Šestanovac.

AKCIJA PRIKUPLJANJA OTPADA

Pravna i fizička osoba - obrtnik može, u suradnji s osobom koja posjeduje važeću dozvolu za gospodarenje vrstom otpada koji će se prikupljati akcijom, organizirati akciju prikupljanja određenog otpada u svrhu provedbe sportskog, edukativnog, ekološkog ili humanitarnog sadržaja, ako je ishodila suglasnost Općine Šestanovac. Zahtjev za suglasnost za organizaciju akcije prikupljanja otpada podnosi se najmanje dva mjeseca prije početka akcije.

Općina Šestanovac dužna je dostaviti Izvješće o provedenim akcijama prikupljanja otpada na svojem području Agenciji za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

8. MJERE GOSPODARENJA OTPADOM

8.1. Opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada

Sakupljanje, prijevoz i obrada predmeta i/ili tvari koji se mogu smatrati otpadom u svrhu zaštite javnog interesa nužni su ako bi ne primjenjivanje istog moglo:

- ugroziti zdravlje ljudi ili izazvati neprihvatljivo uznemiravanje ljudi,
- izazvati rizik od onečišćenja voda, zraka, tla i/ili ugrožavanje životinja ili biljaka ili narušavanje njihovih prirodnih životnih uvjeta,
- narušiti održivo korištenje voda ili tla,
- onečistiti okoliš u većoj mjeri od neophodnog,
- izazvati opasnosti od požara ili eksplozije,
- izazvati prekomjernu buku,
- pogodovati pojavi ili razmnožavanju uzročnika bolesti,
- narušiti javni red i sigurnost ili
- značajno narušiti izgled mjesta, krajolika i/ili kulturnog dobra.

Zakon o održivom gospodarenju otpadom nalaže odvojeno sakupljanje otpada čija se vrijedna svojstva (materijalna i energetska) mogu iskoristiti.

Razvrstavanjem i odvojenim sakupljanjem otpada na mjestu nastanka omogućuje se njegova ponovna uporaba, recikliranje ili uporaba otpada u energetske svrhe, uz smanjenje količina ostatnog otpada koji se mora zbrinuti na odlagalište otpada.

Do sada su kroz različite Pravilnike regulirani sljedeći načini postupanja s posebnim kategorijama otpada i to:

- ambalažom i ambalažnim otpadom;
- otpadnim gumama;
- otpadnim električnim i elektroničnim uređajima i opremom;
- otpadnim uljima;
- otpadnim vozilima;
- otpadnim baterijama i akumulatorima;
- građevinskim otpadom;
- otpadom koji sadrži azbest;
- medicinskim otpadom;
- muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi;
- otpadom iz proizvodnje titan-dioksida;
- polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima;
- otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina.

U opasni otpad u komunalnom otpadu spadaju:

- istrošene baterije;
- ambalaža od kemikalija, pesticida, boja, ulja, sredstava za čišćenje;
- fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu;
- posude pod tlakom;
- ostaci lijekova;
- infektivni materijal;
- razni drugi predmeti koji sadrže opasne elemente i spojeve.

Jedinica lokalne samouprave mora omogućiti odgovarajuću infrastrukturu za odvojeno prikupljanje opasnog otpada iz kućanstava putem reciklažnog dvorišta ili mobilnog uređaja.

Također je potrebno educirati stanovništvo za korištenje ekološko prihvatljivih proizvoda.

8.2. Popis projekata važnih za provedbu odredbi plana

Popis projekata za razdoblje 2015. - 2021. godine:

- a) Edukativne kampanje (sredstva javnog informiranja, letci i sl.);
- b) Izgradnja reciklažnog dvorišta;
- c) Posude za odvajanje kod kuće;
- d) Posude za bio-otpad
- e) Sanacija divljih odlagališta

EDUKATIVNE KAMPANJE

Stanovništvo grada potrebno je kroz radionice, pisane materijale i predavanje educirati o:

- potrebi razvrstavanja otpada;
- pravilnom postupanju s otpadom;
- štetnosti divljih odlagališta po okoliš;
- mjerama i akcijama koje se namjeravaju poduzeti kako bi se spriječilo neovlašteno odlaganje otpada;
- mjerama, poticajima i akcijama usmjerenim na štednju energije.

Za ocjenu uspješnosti primjene sustava primarne reciklaže potrebno je putem dostupnih javnih medija izvješćivati stanovništvo o količini izdvojenih korisnih tvari, predviđenim planovima poboljšanja i provoditi ankete o primjeni sustava primarne reciklaže.

Za što efikasniju i kvalitetniju provedbu primarnog odvajanja obavezan je daljnji nastavak edukacije na svim razinama društva.

8.3. Mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada

Prema Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2007 - 2015. god. procijenjena povećanja udjela otpada koji će se odvajati iz komunalnog otpada primarnim izdvajanjem do 2015. godine dana su u niže prikazanoj tablici:

Tablica 16. Povećanje udjela otpada

vrsta otpada	odvajanje iz komunalnog otpada (%)
Bio-otpad	3
Papir i karton	6
Staklo	6
Metal	6
Plastika+ PET	2

Primarna reciklaža i odvojeno sakupljanje otpada, ovisno o stanju tehnike i tržišnim uvjetima, stalno se dopunjavaju i mijenjaju. Za što efikasniju i kvalitetniju provedbu primarnog odvajanja obavezan je daljnji nastavak edukacije na svim razinama društva.

Poticajna naknada za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada je mjera kojom se potiče jedinica lokalne samouprave da, u okviru svojih ovlasti, provede mjere radi smanjenja količine miješanog komunalnog otpada koji nastaje na njenom području.

Vlada RH će uredbom propisati granične količine miješanog komunalnog otpada po ekvivalentu stanovnika u određenom razdoblju i način obračuna poticajne naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada i način gospodarenja komunalnim otpadom u vezi obveza propisanih čl. 28 Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

POSTAVLJANJE KANTI ZA KOMUNALNI OTPAD ZA SVAKO DOMAĆINSTVO

Stanovništvo treba mijenjati navike u vezi s odlaganjem otpada u svoju kantu. Struktura otpada ukazuje na razinu gospodarenja otpadom. Prevencija nastajanja i ponovna uporaba otpada zbog najpovoljnijeg utjecaja na okoliš najvažnija je stavka gospodarenja otpadom. Stvaranjem manje količine otpada koji će se odlagati građani će plaćati i manju cijenu za odvoz otpada, što je dodatni poticaj za podizanje ekološke osviještenosti svakog pojedinca.

Općina Šestanovac će nastojati postići visoku primarnu reciklažu, nagraditi i subvencionirati građane koji recikliraju svoj komunalni otpad.

POSUDE ZA KOMPOSTIRANJE KOD KUĆE

Izdvojeni biorazgradivi otpad se može kompostirati u okućnicama, koje zadovoljavaju uvjete za njegovu provedbu. Potrebno je edukacijama o kompostiranju poticati građane za samostalno kompostiranje. Pravilnim kompostiranjem dobije se zreo mrvičast kompost tamnosmeđe do crne boje, koji miriše na šumsku zemlju i kojeg koristimo za prihranjivanje vrtova i zelenih površina.

Zainteresiranim građanima sufinacirat će se posude za kompostiranje kod kuće. O podijeljenim posudama vodit će se evidencija, kako bi se mogli pratiti rezultati.

POSUDE ZA BIO-OTPAD

Bio-otpad je biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstava, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) određeno je da osoba koja je ovlaštena gospodariti bio-otpadom te jedinica lokalne samouprave su dužni su u dokumentima koje donose temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom osigurati odvojeno prikupljanje bio-otpada s ciljem kompostiranja, digestije ili energetske uporabe bio-otpada.

8.4. Mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada

Općina Šestanovac obvezna je osigurati odvojeno prikupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada .

1. funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području,
2. postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila, koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, na javnoj površini,
3. obavješćavanje kućanstava o lokaciji i izmjeni lokacije reciklažnog dvorišta, mobilne jedinice i spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila i
4. uslugu prijevoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge.

RECIKLAŽNO DVORIŠTE

Broj i položaj reciklažnog dvorišta ovisi o broju stanovnika pojedine jedinice lokalne samouprave. S obzirom na broj od 1.958 stanovnika, Općina Šestanovac osigurala je mobilno reciklažno dvorište u 2016. godini uz sufinanciranje Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Reciklažno dvorište predstavlja fiksno mjesto za izdvojeno odlaganje raznih vrsta otpadnih tvari koje nastaju u domaćinstvu. Namijenjeno je isključivo građanima i ne prima se otpad iz industrijskih i zanatskih radionica. U reciklažnom dvorištu ne vrši se nikakva dodatna prerada otpada, već je jedina funkcija skupljanje otpada, kao što su: papir i karton, valovita ljepenka, drvo (ambalaža i sl.), ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, bezbojno ravno staklo, crni metali, obojeni metali, PET ambalaža, zeleni otpad (trava, lišće, granje i sl.), kućanski aparati (bijela tehnika) i dijelovi autokaroserija, PVC ambalaža, opasni otpad u količinama koje nastaju u kućanstvima i dr.

Uvjeti kojima mora udovoljiti reciklažno dvorište :

- Treba biti onemogućeno istjecanje oborinske vode koja je došla u doticaj s otpadom na tlo, u vode, podzemne vode i more;
- Građevina treba imati podnu površinu otpornu na djelovanje otpada;
- Neovlaštenim osobama treba biti onemogućen pristup otpadu;
- Na vidljivom i pristupačnom mjestu obavljanja tehnološkog procesa trebaju biti postavljene upute za rad;
- Građevina treba biti opremljena s opremom i sredstvima za čišćenje rasutog i razlivenog otpada ovisno o kemijskim i fizikalnim svojstvima otpada;
- Građevina treba biti natkrivena;
- Dotok oborinskih voda na otpad treba biti onemogućen;
- Tehnološki proces skladištenja otpada mora se obavljati na način da se otpad skladišti odvojeno po svojstvu, vrsti i agregatnom stanju;
- Skladište u kojem se obavlja tehnološki proces skladištenja opasnog otpada mora biti pod neprekidnim nadzorom;
- Skladište u kojem se obavlja tehnološki proces skladištenja otpada mora biti opremljeno primarnim spremnicima za skladištenje otpada koji moraju biti izrađeni od materijala otpornog na djelovanje uskladištenog otpada, izrađeni na način koji omogućava sigurno punjenje, pražnjenje, odzračivanje, uzimanje uzoraka te po potrebi osigurati nepropusno zatvaranje, označeni čitljivom oznakom koja sadrži podatke o nazivu posjednika otpada, ključni broj i naziv otpada, datum početka skladištenja otpada, naziv proizvođača otpada te u slučaju opasnog otpada oznaku odgovarajućeg opasnog svojstva otpada.
- Podna površina skladišta mora biti lako periva i otporna na djelovanje otpada koji se skladišti;
- Skladište mora biti opremljeno prirodnom ventilacijom;

- Tehnološki proces skladištenja tekućeg otpada i otpada koji sadrži tekućine mora se obavljati na način da se u slučaju izlivanja ili rasipanja tekućeg otpada spriječi da otpad dospije u okoliš ili sustav javne odvodnje otpadnih voda;
- Skladište u kojem se obavlja tehnološki proces skladištenja tekućeg otpada i otpada koji sadrži tekućine mora biti opremljeno sekundarnim spremnikom kapaciteta od najmanje 110 posto kapaciteta najvećeg primarnog spremnika koji se nalazi na slijevnoj površini tog sekundarnog spremnika, odnosno 25 posto kapaciteta svih primarnih spremnika na istoj slijevnoj površini, a odvodi tekućine sa slijevne površine skladišta, ukoliko postoje, moraju biti povezani s nepropusnim kolektorom do spremnika za obradu otpadne vode;
- Tekući otpad od nepodudarnih kemijskih svojstava ne smije se skladištiti jedan pokraj drugoga ili jedan iznad drugoga već se isti mora skladištiti u odvojenim prostorijama ili u istoj prostoriji ali u u prostorima razdvojenim barijerom koja u slučaju istovremenog izlivanja ili rasipanja sprječava kemijske reakcije;
- Tehnološki proces skladištenja otpada koji ima svojstvo H1, H2, H3-A, H3-B i/ili H12 mora se obavljati u zatvorenom skladištu i odvojeno od drugog otpada;
- Ako tehnološki proces skladištenja otpada uključuje skladištenje plinovitog otpada, skladište u kojem se obavlja takav tehnološki proces mora biti opremljeno primarnim spremnicima koji se mogu hermetički zatvoriti i koji udovoljavaju posebnim propisima kojima se uređuje oprema pod tlakom,
- Ako tehnološki proces skladištenja otpada uključuje samo skladištenje krutog otpada, skladište u kojem se obavlja takav tehnološki proces ne mora biti opremljeno primarnim spremnicima već se takav otpad može skladištiti u rasutom stanju, ako se elaboratom iznesu i obrazlože razlozi koji opravdavaju obavljanje takvog tehnološkog procesa skladištenja bez upotrebe spremnika, odnosno ako je to propisano posebnim propisom kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada,
- Mora biti opremljeno odgovarajućom vagom;
- Mora biti opremljeno video nadzorom ukoliko se u reciklažnom dvorištu obavlja trgovanje otpadom;

Na glavnom ulazu u Reciklažno dvorište mora biti istaknuta oznaka koja mora sadržavati sljedeće podatke:

RECIKLAŽNO DVORIŠTE

SKRAĆENI NAZIV TRGOVAČKOG DRUŠTVA ILI OBRTA

BROJ UPISA U OČEVIDNIK RECIKLAŽNIH DVORIŠTA

RADNO VRIJEME

Osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna je osigurati da je izvan radnog vremena reciklažnog dvorišta onemogućen pristup neovlaštenim osobama na lokaciju reciklažnog dvorišta i pristup otpadu. Također mora osobi koja radi u reciklažnom dvorištu osigurati pisane i ovjerene upute o postupanju u vezi:

1. zaprimanja otpada, uključujući i provjeru vrste otpada, vaganje i utvrđivanje prava korisnika na besplatno korištenje usluga reciklažnog dvorišta,
2. provjere funkcionalnih svojstava pojedinih spremnika,
3. čišćenja i uklanjanja rasutog i/ili razlivenog otpada, odnosno otpada kojeg nije dopušteno zaprimiti u reciklažnom dvorištu,
4. postupanja u slučaju izvanrednih događaja.

Osoba koja zaprima otpad u reciklažnom dvorištu dužna je razvrstati zaprimljeni otpad odvojeno po vrsti, svojstvu i agregatnom stanju u odgovarajućim spremnicima.

Reciklažno dvorište mora se upisati u očevidnik reciklažnih dvorišta, te očevidnik trgovaca otpadom ako obavlja djelatnost trgovanja otpadom. Osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna je gospodariti posebnim kategorijama otpada sukladno posebnim propisima koji uređuju gospodarenje posebnom kategorijom otpada.

Slika 11. Primjer reciklažnog dvorišta

SORTIRNICA

Sortirnice otpada su neizostavni element svake strategije gospodarenja otpadom koja počiva na visokim udjelima recikliranog otpada. U sortirnicu pristiže sav odvojeno prikupljeni otpad iz kante za suhi reciklirajući otpad i papir te se pomoću strojeva automatski ili pomoću ljudske radne snage odvaja u pojedine frakcije koje je moguće plasirati na tržište.

Razlika u procesu pojedinog postrojenja ovisna je o proizvođaču opreme, no uglavnom se svi proizvođači služe magnetima za odvajanje željeznih materijala i strujama za odvajanje aluminija. Odvajanje plastike odvija se ručno i ne zahtjeva previše radne snage, dok za odvajanje papira postoji više metoda i strojeva.

Sve sortirnice su opremljene i strojevima za prešanje i pakiranje materijala kako bi daljnji prijevoz do oporabitelja bio što lakši.

9. ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM

Općina Šestanovac dužna je osigurati provedbu mjera gospodarenja otpadom na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način, u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša i gospodarenja otpadom, osiguravajući pri tom javnost rada.

Trošak sakupljanja i odvoza miješanog komunalnog otpada plaćaju stanovnici Općine Šestanovac. U trenutku kada u uporabu budu pušteni pogoni za mehaničko-biološku obradu ili uvedeni porezi na odlaganje otpada, komunalno poduzeće biti će prisiljeno uz trenutne vlastite projekcije troškova uključiti i trošak obrade te trošak odlaganja otpada na centralnim odlagalištima, a koji će činiti značajan udio ukupnog troška gospodarenja otpadom.

Izvori financiranja potrebnih aktivnosti za uspostavu održivog sustava gospodarenja otpadom na području Općine Šestanovac su: sredstva iz godišnjeg Državnog proračuna, sufinanciranje od Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Proračun Splitsko-dalmatinske županije te općinski proračun. Drugi izvori su: krediti, koncesije, donacije i fondovi EU-a.

Tablica 17. Vrsta ulaganja

Vrsta ulaganja	Uloženo do sada, iznos u kn	Planirani iznos (kn)**
Edukativne akcije	0,00	25.000,00
Reciklažno dvorište komunalnog otpada	263.055,20	125.000,00
Posude za bio otpad*	0,00	50.000,00
Komposter	0,00	50.000,00
Kontejneri 1100 lit.	56.079,20	50.000,00
Sanacija divljih deponija	130.415,00	150.000,00
Ukupno:	449.549,40	450.000,00

*Posude za bio otpad će se nabaviti ovisno o izgradnji centra za gospodarenja otpadom ili kompostane.

**Cijena je izražena bez PDV-a.

10. ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA

U tablici u nastavku dan je terminski plan ostvarivanja planiranih projekata koja će ovisiti o financijskim mogućnostima Općine Šestanovac, radu i zalaganju općinskih vijećnika, samoj volji stanovnika Općine Šestanovac, ali najvećim dijelom io izgradnji Centra za gospodarenje otpadom Lećevica.

Tablica 18. Dinamika ulaganja

Ulaganja	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Edukativne akcije	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Reciklažno dvorište komunalnog otpada	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Posude za biootpad				✓	✓	✓	✓
Komposter				✓	✓	✓	✓
Kontejneri 1100 lit.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Sanacija divljih odlagališta	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Izvori podataka:

- Prostorni plan Općine Šestanovac sa izmjenama i dopunama,
- Podaci Općine Šestanovac,
- Turistička zajednica Grada Omiša
- Peovica d.o.o., komunalno poduzeće